

N.B.

- * All questions are compulsory.
- * Figures to the right indicate marks assigned to questions.
- * Attach map and graph paper inside the main answer book.
- * Use of simple calculator is allowed.

Q.1 A) Name and mark following features on outline map of India. 7

1. Aravali Mountain Range.
2. Southern industrial region.
3. Rain shadow region.
4. Coal producing region
5. Alluvial soil region.
6. Longest river on Deccan Plateau.
7. Leading state in marine fishing.

B) With the help of following data draw line graph and interpret the result. 8

Net Irrigated Area (Million hectares)

Year	Through Governmental Canal	Through Private Canal
1950-51	7.15	1.13
1960-61	9.17	1.2
1970-71	11.97	0.86
1980-81	14.45	0.84
1990-91	16.97	0.48
2000-01	15.76	0.20

Q.2 A) Write detail note on Northern Mountain Range and Indian peninsula India 15

Or

B) Distinguished between Himalaya rivers and peninsular rivers of India. 15

Q.3 A) Discuss the various types of soil found in India. 08

B) Describe causes of soil degradation in India. 07

Or

A) Explain the distribution of forest in India. 08

B) State the various functions of forest. 07

Q.4 A) Explain the characteristics of Indian Agriculture. 08

B) Discuss the cow and buffalo breeds found in India. 07

Or

A) Describe the major mineral zones of India. 08

B) Write a note on blue revolution of India. 07

Q.5 A) Discuss the major industrial regions of India. 15

Or

B) Write a detail note on composition of India's Foreign Trade. 15

वेळ : २ १/२ तास

सूचना:

*सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

*उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

*नकाशा पुरवणी व आलेख पेपर मुख्य उत्तरपत्रिकेस जोडा. *साधे गणकयंत्र वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.१ अ) भारताच्या नकाशा आराखड्यात खालील घटक दाखवा व नावे लिहा. ०७

1. आरवली पर्वत रांग.
2. दक्षिणेकडील औद्योगिक प्रदेश
3. पर्जन्य छायेचा प्रदेश.
4. कोळसा उत्पादक प्रदेश.
5. गाळाच्या मृदेचा प्रदेश.
6. दख्खनच्या पठारावरील सर्वात लांब नदी.
7. सागरी मासेमारीत अग्रेसर राज्य. .

ब) खालील माहितीच्या आधारे रेषालेख काढा आणि अन्वयार्थ लिहा. ०८

एकूण सिंचानाखालील क्षेत्र (दशलक्ष हेक्टर)

वर्ष	सरकारी कालव्याद्वारे	खाजगी कालव्याद्वारे
1950-51	7.15	1.13
1960-61	9.17	1.2
1970-71	11.97	0.86
1980-81	14.45	0.84
1990-91	16.97	0.48
2000-01	15.76	0.20

प्र.२ अ) भारतातील उत्तरेकडील पर्वतीय प्रदेश आणि भारतीय द्विपकल्प यावर सविस्तर टीपा लिहा. १५

किंवा

ब) द्विकल्पीय नद्या आणि हिमालायातील नद्या फरक स्पष्ट करा. १५

प्र.३ अ) भारतात आढळणा-या विविध मृदा प्रकारांवर चर्चा करा. ०८

ब) भारतातील मृदेच्या -हासाची कारणे वर्णन करा. ०१

किंवा

अ) भारतातील वनाचे वितरण स्पष्ट करा. ०८

ब) वनांची विविध कार्ये सांगा. ०१३

प्र.४ अ) भारतीय शेतीची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. ०८

ब) भारतात आढळणा-या गाई आणि म्हशीच्या प्रजातींवर चर्चा करा. ०१३

किंवा

अ) भारतातील प्रमुख खनिज संपन्न विभाग वर्णन करा. ०८

ब) भारतातील नील क्रांतीवर टीपा लिहा. ०१३

प्र.५ अ) भारतातील प्रमुख औद्योगिक प्रदेशांवर चर्चा करा. १५